

„Alkalmazkodás? Természetesen!”

UPSURGE zárókonferencia

Tudásmegosztó és kapcsolatépítő rendezvény a természet alapú megoldások hazai elterjedését ösztönző nemzetközi és közvetlen uniós támogatással megvalósuló projektek között

BESZÁMOLÓ

„Alkalmazkodás? Természetesen!” – a Természet alapú Megoldások Magyarországi Hálózatát (TeAM HUB) koordináló BURST Nonprofit Kft. ezzel a címmel szervezte meg 2026. február 6-án a MagNet Rendezvényházban az [UPSURGE projekt zárókonferenciáját](#). Az esemény célja a természet alapú megoldások hazai elterjedését ösztönző nemzetközi és közvetlen uniós támogatással megvalósuló projektek közti tudásmegosztás és kapcsolatépítés volt: több mint 90 résztvevő, [több mint 20 különböző projekt](#) hazai partnereinek a képviseletében mutatta be gyakorlati tapasztalatait, eredményeit és vitatta meg a fennálló feladatokat és kihívásokat.

A rendezvényt megnyitó köszöntőjében *Németh Mónika, a BURST ügyvezetője és a TeAM HUB koordinátora* kiemelte, hogy a közvetlen uniós – Horizon, Life, Interreg, URBACT, EUI vagy épp Erasmus projektek – rendszerint nem a grandiózus beruházásokról szólnak, viszont teret adnak a kísérletezésre, alapos elemző és feltáró munkára, nemzetközi jó gyakorlatok megismerésére, helyi és nemzetközi szinten is olyan partnerségi együttműködésre, amelyek egy megfelelő stratégiai keretbe ágyazva, tudatos építkezéssel hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a jövőbeni nagyobb volumenű fejlesztések korszerű szemléletben, magasabb minőségben, jelentősebb társadalmi és környezeti hasznokkal valósulhassanak meg. Ez a kísérletezés és tanulás különösen fontos a klímaváltozás okozta kihívásokra adható válaszok keresése során.

Az UPSURGE projekt hazai megvalósító partnere, Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre önkormányzata részéről *Körös Péter alpolgármester* mutatta be a megvalósult eredményeket: 58 esőkert, kavicsgyepes parkoló és zöld homlokzat jött létre a projekt keretében a 18. kerületben annak érdekében, hogy a csapadékvíz helybentartásával tehermentesítsék a csatornarendszert. Mivel új technológiák alkalmazásáról van szó, a megvalósult fejlesztések egyfajta élő laboratóriumként szolgálnak. Különösen a fenntartás tekintetében jelentett kihívást beépíteni az új megoldásokat a városüzemeltetés gyakorlatába. A *18. kerület vezető szakértője, Beleznay Éva* mozaikos, „mini akupunktúra” beavatkozásként jellemezte a megvalósult fejlesztéseket. Hangsúlyozta, hogy a tapasztalatok megerősítik, hogy a természet alapú megoldásoknak kisebb fenntartási igénye van, mint a szürke infrastruktúrának. Kiemelte a lakosság részére történő tudásátadás, szemléletformás fontosságát, melyet helyszíni tájékoztató táblák, előadások, workshopok, hosszabb publikációk, tájékoztató anyagok, infografikák készítése egyaránt szolgált. Fontos törekvés volt a gyerekek megszólítása, hiszen rajtuk keresztül lehet elérni a szülőket is.

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával valósul meg. A támogatási szerződés száma: 101003818

A rendezvény második részében 5 témában (Települési csapadékvízgazdálkodás, Városi biodiverzitás, Kistelepülési és táji klímaadaptáció, Városi klímaadaptáció, Támogató szakpolitikai / fejlesztéspolitikai környezet, kapacitásfejlesztés) [10 projekt hazai képviselője](#) kapott lehetőséget, hogy természetalapú megoldásokat alkalmazó, illetve azokat ösztönző projektjeik hazai eredményeit előbb plenáris miniprezentációkban, majd műhelybeszélgetések keretében mutassa be. A projektmegvalósítók által, illetve a műhelybeszélgetések során megfogalmazott legfontosabb üzenetek a következők:

- ✓ Városi környezetben a csapadékvíz megtartás zöld-kék infrastruktúra (ZKI) fejlesztés és szürke infrastruktúra együttes alkalmazásával működik csak.
- ✓ Rendkívül fontos több szakterület bevonása (tájépítész, építészmérnök, közmű szakértő, egyetem), az integrált megközelítés. Interdiszciplináris, műszaki, humán, természetvédelmi tudást ötvöző munkacsoportok keretében található meg a leghatékonyabb megoldások.
- ✓ Közszolgáltatók, hatóságok partnerként történő bevonása, a szoros együttműködés és párbeszéd elősegíti a szabályozási, üzemeltetési gyakorlatok terén is a szemléletváltást, hiszen ők is érdekeltté tehetők.
- ✓ Pontszerű lokális beavatkozások helyett stratégiaibb, átfogó szemlélet szükséges, települési szintű adatalapú elemzésekre építve (például lefolyásmodellezés, veszélyeztetett területek azonosítása, összevetve a helyi tapasztalatokkal, ennek alapján akciótervek kidolgozása).
- ✓ Az adatgyűjtéshez kiszámítható mérőműszerek (pl. áramlásmérők, szenzorok) és egységes mérési rendszer kialakítása szükséges. A kihelyezett mérőeszközök vagyonvédelméről is gondoskodni kell.
- ✓ Az adatgyűjtés nem csak a kiinduló helyzet felmérését szolgálja, hanem a hatások monitoringozásával, az eredmények visszacsatolásával igazolható, hogy a beavatkozások valóban hozzájárulnak a problémák megoldásához és a lakosság is azonosulni tud ezekkel.
- ✓ A lakosok bevonása kulcsfontosságú, mely egyben elősegíti a tudásátadást és szemléletformálást. Ehhez rendkívül változatos, kreatív eszköztárat alkalmaznak a megvalósult projektek (pl. kertlátogatások, séták, rajzverseny, közös növényültetés, workshopok, mentorálás, közös főzés, óvodai, iskolai foglalkozások, gamifikáció, stb). Mindez kistelepüléseken, kisebb helyi közösségekben még közvetlenebb és hatékonyabb formában megvalósítható.
- ✓ A közösség bevonásába fektetett energia megtérül, mert ennek eredményeként szívesen fogadják, értékelik és értik a lakosok, hogy mit miért és mit miért nem csinálunk.
- ✓ Kulcsfontosságú a külterületek bevonása a környezetvédelmi-fenntarthatósági munkába a városi terjeszkedés visszafogása, a zöldterületek megőrzése érdekében. Emellett a magánterületekre is nagy hangsúlyt szükséges fektetni, a burkolt és műfüves udvarok elterjedésének lakossági ösztönző és szemléletformáló programokkal lehet elejét venni.

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával valósul meg. A támogatási szerződés száma: 101003818

FOR URBAN DEVELOPMENT

- ✓ A jó gyakorlatok szomszédról szomszédra, településről településre terjednek a leghatékonyabban. Az egymástól való tanulás nem csak a jó megoldások átvétele szempontjából fontos, hanem azért is, hogy ne kövessük el ugyanazokat a hibákat, mint mások.
- ✓ Már rendkívül alacsony kezdőköltségekkel is jelentős környezeti és társadalmi hatású projekteket lehet megvalósítani, pl. Veszprémben 1 millió forintból indítottak el a városi méhészeti programot. Ugyanakkor nagyobb léptékű, komplex projektek kidolgozásához további jelentős kapacitásfejlesztés, technikai segítségnyújtás lenne szükséges számos település számára. A vármegyei önkormányzatok fontos szervező, integráló szerepet tudnak ebben játszani.
- ✓ A projektek felől a folyamatok irányába kell elmozdulni, hiszen a természet nem projekteken gondolkodik, hanem folyamatokban.
- ✓ Az ágazatok közti koordináció nem csak az egyedi projektek, hanem a szakpolitikák szintjén is egy szükséges, de jelentős kihívásokat hordozó feladat. Nem egyszerűen szemléletformálásról, hanem szemléletváltásról van szó. A KEHOP Plusz keretében meghirdetett települési ZKI felhívás egy kísérlet erre az integrációra – jelentősége pedig, hogy ehhez forrást is biztosít, ezzel eddig hazánkban nem látott mértékben gyorsítja és ösztönzi a szükséges szemléletváltást és integrációt.
- ✓ A régió számos hasonló klíma hatással bír, de a válaszok különböző szinteken különböző adatok alapján születnek. Fontos ezért egy határokon átívelő, régiós szinten is klíma adatbázis, sérülékenységvizsgálatok és klímamodellek készítése, melyek elősegítik a kockázatok azonosítását és ezáltal a hatékonyabb szakpolitikai beavatkozásokat.
- ✓ Az önkormányzatok számára rendkívül nagy segítséget jelentene, ha a települési projektek tervezéséhez is felhasználható, nagy felbontású adatok, felszínmodellek állnának központilag rendelkezésre.

A program délutáni részében panelbeszélgetések keretében két téma került további részletes megvitatásra. Előbb *Kozák Balázs, a BURST vezető szakértőjének* moderálásában a *18. kerület osztályvezetője, Baksa-Valánszki Sára, Érd alpolgármestere, Harmat Ákos és Jászberény főépítésze, Alvári Csaba* osztotta meg tapasztalatait a társadalmi bevonási folyamatok lehetőségeiről és kihívásairól.

Egy fontos tapasztalat, hogy kisebb költségvetésű fejlesztések, kézzelfogható, lokális ügyek mentén érdemes a lakossági bevonást elindítani, ezek mentén nagyobb érdeklődés és elköteleződés érhető el. A közvetlen uniós és nemzetközi projektek jelentős hozzáadott értéke, hogy a kísérleti jellegű beavatkozásokhoz elmélyült, hosszú távú társadalmi bevonást tesznek lehetővé, e terén is sok innovációra, újszerű módszerek kipróbálására adnak lehetőséget. Túllépnek az egyszerű tájékoztatási, véleményezési formákon, valódi részvételre adnak a lehetőséget, így a lakosok érzik, hogy számít a véleményük, egyúttal elősegítik az önkormányzati tervek és beavatkozások legitimitását. A közösségi média használata fontos a tájékoztatás és szemléletformálás érdekében, de a vélemények becsatornázására nem alkalmas felület, mivel itt általában felülreprezentált a hangos kisebbség a csendes többséggel szemben.

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával valósul meg. A támogatási szerződés száma: 101003818

A beszélgetés résztvevőinek eltérő tapasztalatai vannak abban, hogy hivatali dolgozók körében mekkora az érdeklődés – az önkormányzaton belüli tudásátadás, szemléletformálás is kulcsfontosságú, akárcsak a helyi intézmények, civil szervezetek, óvodák, iskolák megszólítása. *Baksa-Valánszki Sára* kiemelte a megfelelő facilitátor szükségességét a közösségi bevonási folyamatokban. Tapasztalata szerint minél konkrétabban meghatározott kérdésekben kell kikérni a lakosok véleményét, és fel kell arra készülni, hogy 100%-os egyetértés soha sincs, így a szakmai szereplők, szakértők és döntéshozók feladata, hogy végül a legjobb megoldást megtalálják, amely viszont soha sem lehet ellentétes a lakosság véleményével.

A második panelbeszélgetés a jövőbeni fejlesztésekhez rendelkezésre álló uniós forráslehetőségeket (LIFE, EUI, URBACT, KEHOP+) járta körül *Szigeti Ferenc Albert, a BURST vezető szakértője* moderálásában, *Báthoryné Dr. Nagy Ildikó Réka, a Nemzeti Urbact Pont és EUI Kontaktpont vezetője, Iványiné Batta Beáta, a KEHOP Plusz Irányító Hatóság osztályvezetője, és Héjj Eszter, a Grants Europe Consulting ügyvezetője* részvételével.

A 2026-os évben számos a természetalapú megoldások alkalmazásához hozzájáruló támogatási forrásra lehet pályázni. Az előző panelbeszélgetésben körbejárt társadalmi bevonási folyamatok kialakítására és megvalósítására az URBACT program nyújt kiváló lehetőséget. Integrált akciótervek helyi érintettekkel közös kidolgozására és kisebb pilot akciók megvalósítására várhatóan idén júniusi határidővel nyújthatnak be pályázatot nemzetközi városhálózatok, a részletes feltételek februárban jelennek meg. Ugyanígy februárra várható a European Urban Initiative (EUI) program nagyobb léptékű, innovatív városi beruházásokat támogató felhívása, melyben a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és természetalapú megoldások alkalmazása várhatóan szintén támogatható lesz. Az EUI program keretében ugyanakkor kisebb léptékű, a városok közti nemzetközi tapasztalatcserét támogató konstrukciók is folyamatosan nyitva állnak (City-to-City és Peer Review). Fontos lehetőség a LIFE program, amely nem csak a klasszikus természetvédelmi beavatkozásokra ad lehetőséget, hanem külön dedikált alprogramok támogatják a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást és mitigációt, melyekben innovatív települési beruházások, újszerű kormányzási, irányítási megoldások és szemléletformálási tevékenységek is megvalósíthatók.

A több innovációt, kísérletezést megkívánó közvetlen uniós és nemzetközi projektek sok esetben megalapozzák a hazai operatív programokból támogatható nagyobb léptékű beruházásokat. Ezek megvalósításához most kiváló lehetőséget kínál a KEHOP Plusz települési ZKI fejlesztéseket támogató konstrukciója. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a pályázó önkormányzatok, de a megbízott tervezők számára is jelentős kihívást jelent ez a pályázat, a korábbi TOP Plusz felhívásoktól teljesen eltérő szemléletet követel meg. A megfelelő koncepciók kialakítását a tervzsűri előzetes véleményezése segíti, és nagyon fontos, hogy a tervzsűri ajánlásai megfelelően beépítésre kerüljenek a pályázatokba.

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával valósul meg. A támogatási szerződés száma: 101003818

Zárszóként néhány idézet a résztvevők visszajelzéseiből, benyomásaiból, jövőre vonatkozó javaslataiból:

- ✓ „Az volt az álmunk, hogy ZKI fejlesztésekben érintettekkel kapcsolatban kerüljünk – ez a konferencia erre alkalmat adott.”
- ✓ „Nagyon jó volt látni, hogy ennyi ilyen témájú gyönyörű projekt van.”
- ✓ „Jó lenne meg is nézni ezeket a fejlesztéseket.”
- ✓ „Nemzetközi szinten le vagyunk maradva, de most be akarjuk pótolni. A TeAM HUB nagyon jó ehhez, folytatni kell, és kiterjeszteni az együttműködést más szereplőkre is.”
- ✓ A KEHOP Plusz felhívás korszakváltást jelent: mindenkinek nehézség, de szintlépésre ad lehetőséget.”
- ✓ „Ez a szellemiség, szakértői hozzáállás jó lenne, ha a mindennapok részévé válna, nem csak egy szűk körben.”
- ✓ „Folyamatos fejlődésre van szükség: mindig van jobb megoldás annál, mint amit éppen alkalmazunk.”
- ✓ „A szabályozási hátteret is kell fejleszteni.”
- ✓ „További kommunikáció kellene vidéken is.”

A RENDEZVÉNYRŐL KÉSZÜLT FOTÓK ERRŐL A LINKRŐL LETÖLTHETŐK ÉS GLÁZER ATTILA FOTÓS MEGHIVATKOZÁSÁVAL FELHASZNÁLHATÓK.

Köszönjük minden résztvevőnek az inspiráló tapasztalatok megosztását, aktív beszélgetéseket, is kívánjuk, hogy folytatódjanak ezek a rendezvényt követően, kisebb-nagyobb körben.

A BURST szívesen áll rendelkezésre, hogy a TeAM HUB közösség segítségével a további kapcsolatfelvételt és együttműködések kialakítását, forduljanak hozzánk bizalommal:

BURST Nonprofit Kft.

www.burstgroup.eu

teamhub@burstgroup.eu

<http://www.facebook.com/TEAM.HUB.BURST>

<http://networknature.eu/team-hub>

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával valósul meg. A támogatási szerződés száma: 101003818

